De ʿĪdayn

Regels, etiquette, *Sunan* en veelvoorkomende overtredingen rond *ʿĪdu-l-Fiṭr* en *ʿĪdu-l-Aḍḥá*

Een vertaling van twee werken van
ʿAllāmah Moḥammad b. ʿAbd al-Wahhāb al-Waṣṣābī
{رَحِمَهُ اللهُ}

Dār as-Saʿādah
دار السعادة

De ʿĪdayn

Regels, etiquette, *Sunan* en veelvoorkomende overtredingen rond *ʿĪdu-l-Fiṭr* en *ʿĪdu-l-Aḍḥá*

Een vertaling van twee werken van

ʿAllāmah Moḥammad b. ʿAbd al-Wahhāb al-Waṣṣābī

{رَحِمَهُ اللهُ}

Inleiding

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، سيدنا ونبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين. وبعد

Alle lof is voor Allāh, de Heer der werelden, en moge zegeningen en vrede rusten op de edelste van de Profeten en Boodschappers, onze meester en onze Profeet Moḥammad, en op zijn familie en al zijn Metgezellen.

Voorts:

Hieronder volgt de vertaling van het werk *Munkarāt wa-Mukhālafātu-l-ʿĪdayn* [*Afkeurenswaardige zaken en overtredingen betreffende al-ʿĪdayn*], geschreven door ʿAllāmah Moḥammad b. ʿAbd al-Wahhāb al-Waṣṣābī {رَحِمَهُ اللهُ}. Hij vermeldde 122 punten. Sommige daarvan zijn betwist, zoals het autorijden van vrouwen. Niettemin is dit eerste deel van de publicatie bijzonder profijtvol.

VN betekent **Vertalersnoot**: een verklarende noot die door ons is toegevoegd om een term, context, oordeel, culturele verwijzing of taalkundige nuance te verduidelijken die niet expliciet uit de vertaalde bewoording zelf blijkt.

---

1. Het scheren van de baarden, het kort knippen ervan, of het lang laten groeien van de snorren.

2. Het roken van tabak, *Tumbāk* [een sterke traditionele vorm van waterpijptabak], en *Jurāk* [een mengsel of pasta van waterpijptabak].
3. Het kauwen van *Qāt*, *Tambal* [een kauwpreparaat van betelblad en verwante ingrediënten], en *Qūruh* [een gekauwde stimulerende vrucht of zaad].
4. *Isbāl* [het laten hangen van het kledingstuk tot onder de enkels] bij sommige mannen.
5. *Tabarruj* [opzichtige vertoning van vrouwelijke versiering] en *Sufūr* [ontsluiering en publieke blootstelling door vrouwen].
6. *Ikhtilāṭ* [ongeoorloofde vrije vermenging].
7. Het schudden van handen met niet-*Maḥram*-vrouwen.
8. Het luisteren naar verboden liederen.
9. Het maken van afbeeldingen van wezens met zielen [*Taṣwīr Dhawāti-l-Arwāḥ*].
10. Buitensporigheid [*Isrāf*] en verkwistende uitgaven [*Tabdhīr*].
11. Vuurwerk afsteken.
12. Het afvuren van kogels.
13. Nalatigheid met betrekking tot de verplichte gebeden [*aṣ-Ṣalawātu-l-Mafrūḍah*].
14. Nalatigheid met betrekking tot het gezamenlijke gebed [*Ṣalātu-l-Jamāʿah*].

15. *Qazaʿ*, namelijk het scheren van een deel van het hoofd en het laten staan van een ander deel.
16. Het dragen van de stropdas [*al-Kariftah*].
17. Het dragen van (strakke) pantalons [*al-Banāṭīl*].
18. Dat vrouwen korte kleding dragen.
19. Dat vrouwen doorzichtige kleding dragen.
20. Dat vrouwen strakke kleding dragen.
21. Het kijken naar onzedelijke films en series.
22. Tijd verspillen op stranden, in tuinen en in recreatieparken.
23. Tijd verspillen in straten en op markten.
24. Het lastigvallen van niet-*Maḥram*-vrouwen [*al-Muʿākasāt*], namelijk een niet-*Maḥram*-vrouw aanspreken met onbehoorlijke woorden of gedragingen op wegen, markten, via de telefoon of op andere manieren.
25. Geloven dat alles tijdens *ʿĪd* geoorloofd is.
26. Afzondering [*Khalwah*] met een niet-*Maḥram*-vrouw.
27. Dat een niet-*Maḥram*-vrouw alleen met de chauffeur in een auto rijdt.
28. Het zwart verven van grijs haar.
29. Dat sommige mannen gouden ringen dragen.
30. Dat sommige mannen de *Kuffār* [ongelovigen] of vrouwen imiteren.
31. Dat sommige vrouwen ongelovige vrouwen of mannen imiteren.

32. Het dragen van kleding met verboden afbeeldingen.
33. Het dragen van kleding met kruisen.
34. Het dragen van kleding met bepaalde vlaggen van ongelovige staten.
35. Het dragen van kleding met *Dushūsh* [dat wil zeggen: symbolen of afbeeldingen van satellietschotels].
36. Het dragen van kleding met verdorven opschriften in een vreemde taal.
37. Het dragen van hoeden, namelijk *al-Barnīṭah.*
38. Dat vrouwen dansen vóór niet-*Maḥram*-mannen.
39. Het verhinderen dat vrouwen naar de openbare gebedsplaats [*Muṣallá-l-ʿĪd*] gaan.
40. Loterijen [*al-Yanāṣīb*].
41. Het verlaten van het *ʿĪd*-gebed in de *Muṣallá* en zich zonder noodzaak tevredenstellen met moskeeën.
42. Het dragen van pruiken.
43. Het dragen van hoge hakken.
44. Dat mannen en vrouwen tijd verspillen met mobiele telefoons.
45. Tijd verspillen in clubs door *al-Jīm*, *aṭ-Ṭāwilah* [backgammon] en soortgelijke spellen te spelen.
46. Tijd verspillen in internetcafés.
47. Tijd verspillen in shishacafés.

48. Opschepperij en pronkzuchtige vertoning.

49. Het openlijk begaan van zonden, zoals het roken van tabak, het kauwen van *Qāt*, het scheren van de baard, het luisteren naar liederen, het dragen van (strakke) pantalons, het dragen van de stropdas en soortgelijke zaken.

50. Nalatigheid met betrekking tot het *ʿĪd*-gebed [*Ṣalātu-l-ʿĪd*].

51. Dat sommige vrouwen zwemmen vóór niet-*Maḥram*-mannen.

52. Roekeloos driften met auto's en motorfietsen [*at-Tafḥīṭ*].

53. Het kopen van speelgoed in de vorm van honden, varkens, apen, poppen, beren en soortgelijke zaken.

54. De aanwezigheid van muziek in kinderspeelgoed.

55. Het verhogen van prijzen vanwege *ʿĪd*.

56. Het gebruiken van parfums die alcohol bevatten.

57. Het aansteken van vuren op bergtoppen en daken.

58. Reizen naar de landen van de *Kuffār* om daar de *ʿĪd*-vakantie door te brengen.

59. Gokken [*Qimār*].

60. De nacht van *ʿĪd* behandelen als een bijzondere nacht van aanbidding.

61. Dat vrouwen naar buiten gaan terwijl zij geparfumeerd zijn.

62. Collectieve *Takbīr* [*at-Takbīru-l-Jamāʿī*].

63. Het binnengaan van bioscopen.

64. Naar het *ʿĪd*-gebed gaan terwijl men wapens draagt.

65. Het specifiek bezoeken van graven tijdens *ʿĪd.* Zie de woorden van *al-Albānī* over de *Bidʿah* [religieuze innovatie] van het specifiek bezoeken van de doden tijdens de dagen van *ʿĪd*, zoals te vinden in *Silsilatu-l-Hudá wa-n-Nūr*, cassette nr. 530.

66. Kapsels die in strijd zijn met de *Sharīʿah.*

67. Domino spelen [*aḍ-Ḍūminah*].

68. Schaken [*ash-Shaṭranj*].

69. Carrom spelen [*al-Kīram*], een populair Zuid-Aziatisch bordspel.

70. *al-Bārṣah* spelen, namelijk kaarten, ook *al-Waraqah* of *al-Baṭṭah* genoemd.

71. Het binnengaan van theaters.

72. Het binnengaan van bars, namelijk plaatsen waar alcohol aanwezig is.

73. Het binnengaan van bordelen, namelijk plaatsen van *Ziná* [ontucht en ongeoorloofde geslachtsgemeenschap].

74. Dat mannen naar kappers of schoonheidssalons gaan.

75. Dat vrouwen naar kappers of schoonheidssalons gaan.

76. Het kopen van speelgoedpistolen voor kinderen, die het oog kunnen verwonden.

77. Het kussen van de wangen van anderen dan kinderen en echtgenotes.

78.Dat sommige mensen zwemmen in korte kleding.

79.Het bedekken van muren met gordijnen.

80.Het dragen van het kledingstuk van bekendheid [*Libāsu-sh-Shuhrah*].

81.Het verlaten van het gebieden van het goede en het verbieden van het verwerpelijke [*al-Amr bi-l-Maʿrūf wa-n-Nahy ʿani-l-Munkar*], alsof er geen kwaad wordt begaan en geen goed wordt verlaten.

82.De vrouw die gezichtshaar verwijdert en de vrouw bij wie het wordt verwijderd, vallen onder de vloek van Allāh.

83.De vrouw die tatoeëert en de vrouw die zich laat tatoeëren, vallen onder de vloek van Allāh.

84.De vrouw die de tanden vijlt of uit elkaar laat zetten om schoonheid, en de vrouw die dat bij zich laat doen, vallen onder de vloek van Allāh.

85.Het verrichten van de beperkte *Takbīr* [*at-Takbīru-l-Muqayyad*] op *ʿĪdu-l-Fiṭr*. (**VN**: Hiermee wordt er bedoeld de *Takbīr* die men zegt na elk gebed in de dagen van *ʿĪdu-l-Aḍḥá*.)

86.Naar danszalen gaan.

87.Dat een vrouw reist zonder *Maḥram*.

88.Wakker blijven tot dicht bij *Fajr*.

89.In gezamenlijkheid bidden in de nacht van *ʿĪdu-l-Fiṭr*.

90.Dat sommige mensen geloven dat *ʿĪdu-l-Fiṭr* langer dan één dag duurt.

91. Dat vrouwen naar buiten gaan zonder toestemming van hun voogden.

92. Dat kinderen op de deuren van mensen kloppen en vragen om *ʿĪdīyah* [een traditioneel geschenk, meestal in de vorm van geld].

93. Dat sommige vaders hun zonen en dochters toestaan te gaan waar zij willen.

94. Nalatigheid in het geven van *Zakātu-l-Fiṭr* tijdens *ʿĪdu-l-Fiṭr*.

95. De nalatigheid van degenen die daartoe in staat zijn met betrekking tot de *Uḍḥiyah* tijdens *ʿĪdu-l-Aḍḥá*.

96. Dat een meisje van negen of tien jaar naar buiten gaat in onthullende kleding.

97. Het binnenbrengen van satellietschotels, televisies en video's in het huis onder het voorwendsel dat "het *ʿĪd* is".

98. Het dragen van *Janābī* [traditionele dolken] die met goud zijn geborduurd.

99. Het slachten van de *Uḍḥiyah* vóór het *ʿĪd*-gebed.

100. Het scheren van het haar of het knippen van de nagels door degene die van plan is een *Uḍḥiyah* te offeren, voordat hij zijn *Uḍḥiyah* heeft geslacht.

101. Het dragen van een volledig rood kledingstuk.

102. Het gebruiken van witte en zwarte *Shammah* [snus: een poedervormig tabaksproduct].

103. Geen aandacht schenken aan het luisteren naar de twee *ʿĪd*-preken.

104. De slager de huid van de *Uḍḥiyah* geven als onderdeel van zijn loon.

105. Het verkopen van de huid van de *Uḍḥiyah*. Er is overgeleverd van Abū Hurayrah {رَضِـيَ اللهُ عَنْهُ} dat de Boodschapper van Allāh ﷺ zei:

مَنْ بَاعَ جِلْدَ أُضْحِيَتِهِ فَلَا أُضْحِيَةَ لَهُ

"Wie de huid van zijn Uḍḥiyah verkoopt, heeft geen Uḍḥiyah."
Ṣaḥīḥ at-Targhīb, nr. 1088.

106. Het niet in acht nemen van de wettelijk voorgeschreven leeftijdsvereisten voor offerdieren.

107. Het betalen van de geldwaarde van *Zakātu-l-Fiṭr* in plaats van haar in de voorgeschreven vorm te geven.

108. Het betalen van de geldwaarde van de *Uḍḥiyah* in plaats van het offer zelf te brengen.

109. Op recreatieve uitstapjes gaan met *Ḥizbīyīn* [partizanen].

110. Het vasten van de dertiende dag van *Dhū-l-Ḥijjah* in de veronderstelling dat deze behoort tot *Ayyāmu-l-Bīḍ* [de "witte dagen" van iedere islamitische maanmaand: de 13e, 14e en 15e].

111. Het verbranden van oude autobanden onder het voorwendsel *ʿĪd* aan te kondigen, waardoor de lucht wordt vervuild en de moslims schade wordt toegebracht.

112. Het slaan op trommels.

113. Dat sommige mannen hun voeten en handen met henna versieren.

114. Het slachten van de *Uḍḥiyah* na het einde van *Ayyāmu-t-Tashrīq* [de drie dagen na *ʿĪdu-l-Aḍḥá*].

115. Dat jonge dames paardrijden op het strand.

116. Het verlaten van de onbeperkte *Takbīr* [*at-Takbīru-l-Muṭlaq*] gedurende de eerste tien dagen van *Dhū-l-Ḥijjah* en gedurende *Ayyāmu-t-Tashrīq.*

117. Het verlaten van de beperkte *Takbīr* [*at-Takbīru-l-Muqayyad*] vanaf *Fajr* op *Yawm ʿArafah* tot het einde van *Ayyāmu-t-Tashrīq.*

118. Dat sommige dames op motorfietsen rijden.

119. Dat sommige vrouwen auto rijden.

120. Lawaai maken en storend spreken tijdens de twee *ʿĪd*-preken.

121. Het verven van koeien en schapen die voor de *Uḍḥiyah* zijn klaargemaakt met henna.

122. Dat vrouwen hun stemmen verheffen met *Takbīr* totdat mannen hen kunnen horen.

Inleiding

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، سيدنا ونبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين. وبعد

Alle lof is voor Allāh, de Heer der werelden, en moge zegeningen en vrede rusten op de edelste van de Profeten en Boodschappers, onze meester en onze Profeet Moḥammad, en op zijn familie en al zijn Metgezellen.

Voorts:

Hieronder volgt de vertaling van het werk *Aḥkām wa-Ādāb wa-Sunan al-ʿĪdayn* [*Regels, etiquette en Sunan van al-ʿĪdayn, al-Fiṭr en al-Aḍḥá*], geschreven door ʿAllāmah Moḥammad b. ʿAbd al-Wahhāb al-Waṣṣābī {رَحِمَهُ الله}.

VN betekent **Vertalersnoot**: een verklarende noot die door ons is toegevoegd om een term, context, oordeel, culturele verwijzing of taalkundige nuance te verduidelijken die niet expliciet uit de vertaalde bewoording zelf blijkt.

---

1. De onbeperkte *Takbīr* [*at-Takbīru-l-Muṭlaq*] voor *ʿĪd al-Fiṭr* begint bij zonsondergang op de laatste dag van *Ramaḍān* en eindigt wanneer *Ṣalātu-l-ʿĪd* [het *ʿĪd*-gebed] is voltooid.

Wat *ʿĪd al-Aḍḥá* betreft: deze begint vanaf het begin van *al-ʿAshr* [de eerste tien dagen van *Dhū-l-Ḥijjah*] en eindigt bij zonsondergang op de dertiende dag.

2. De beperkte *Takbīr* [*at-Takbīru-l-Muqayyad*] is specifiek voor *ʿĪd al-Aḍḥá*. Deze begint bij *Fajr* op de dag van ʿArafah en eindigt na *Ṣalātu-l-ʿAṣr* op de laatste van *Ayyāmu-t-Tashrīq* [de drie dagen na *ʿĪdu-l-Aḍḥá*]. Voor de *Ḥājj* [pelgrim] begint zij bij *Ẓuhr* op *Yawm an-Naḥr* [de Dag van het Offer] en eindigt zij na *Ṣalātu-l-ʿAṣr* op de laatste van *Ayyāmu-t-Tashrīq*.

Het verschil tussen de onbeperkte *Takbīr* en de beperkte *Takbīr* is als volgt: de beperkte *Takbīr* wordt na de vijf dagelijkse gebeden gezegd, terwijl de onbeperkte *Takbīr* buiten de tijden wordt gezegd die aan deze vijf gebeden verbonden zijn.

3. Het is niet voorgeschreven om de *Takbīr* gezamenlijk te verrichten, noch bij de onbeperkte *Takbīr*, noch bij de beperkte *Takbīr*.

4. Het is voor mannen voorgeschreven hun stemmen te verheffen met de onbeperkte en beperkte *Takbīr*.

Wat vrouwen betreft: zij verheffen hun stemmen slechts in die mate dat zij zichzelf kunnen horen.

5. *Zakātu-l-Fiṭr* [de verplichte liefdadigheid aan het einde van *Ramaḍān*] is verplicht voor iedere moslim. Zij bedraagt één *Ṣāʿ* van het voedsel dat de mensen gewoonlijk als basisvoedsel gebruiken. {**VN**: Een *Ṣāʿ* is gelijk aan vier *Amdād*, en één *Mudd* is ongeveer wat de twee samengevoegde handpalmen van een gemiddelde man vult. Omdat het oorspronkelijk een volumemaat is en geen gewichtsmaat, verschilt het gewicht ervan naargelang het gemeten voedsel, zoals dadels, gerst, tarwe, rijst, rozijnen en dergelijke.}

Het tijdstip waarop zij verplicht wordt, begint bij zonsondergang op de laatste dag van *Ramaḍān* en eindigt wanneer de mensen naar *Ṣalātu-l-ʿĪd* vertrekken.

Het is toegestaan haar één of twee dagen vóór *ʿĪd* te geven.

Wat het geven ervan na *Ṣalātu-l-ʿĪd* betreft: dat wordt beschouwd als *Qaḍāʾ* [een vertraagde inhaalvervulling].

6. *Zakātu-l-Fiṭr* geven vóór de achtentwintigste dag volstaat niet, net zoals het slachten van de *Uḍḥiyah* [het offerdier] vóór *Ṣalātu-l-ʿĪd* niet volstaat.
7. Men behoort mooie kleding te dragen. Al-Bukhārī {رَحِمَهُ اللهُ} plaatste in *Kitābu-l-ʿĪdayn* [het Boek over de twee *ʿĪd*-feesten] de hoofdstuktitel: "Hoofdstuk: Verfraaiing voor *ʿĪd*."
8. Het is aanbevolen een specifieke *Muṣallá* [open gebedsplaats] voor *ʿĪd* aan te wijzen.
9. Wanneer iemand nieuwe kleding draagt, behoort hij de *Duʿāʾ* [smeekbede] voor het dragen van nieuwe kleding te verrichten.
10. Er is geen rituele slachting [*Nusuk*] voor *ʿĪd al-Fiṭr*.
11. Op *ʿĪd al-Fiṭr* behoort men een oneven aantal dadels te eten voordat men naar de *Muṣallá* gaat. {**VN**: *Muṣallá* is een aangewezen gebedsplaats. In de context van de twee feestdagen verwijst *Muṣallá-l-ʿĪd* naar de open gebedsplaats waar het *ʿĪd*-gebed wordt verricht, doorgaans buiten de reguliere moskee, tenzij er een noodzaak is om in de moskee te bidden.}

12. Men behoort via één route naar de *Muṣallá* te gaan en via een andere route terug te keren.
13. Het is voor mannen voorgeschreven hun stemmen met *Takbīr* te verheffen op weg naar de *Muṣallá*. Zie *Ṣaḥīḥ al-Jāmiᶜ* (4934).
14. Het is aanbevolen voor degene die *Ṣalātu-l-ᶜĪd* heeft gemist om het in te halen, zoals vermeld in *ash-Sharḥu-l-Mumtiᶜ* (2/383).
15. De *Sunnah* met betrekking tot *Ṣalātu-l-ᶜĪd* is dat het in de *Muṣallá* wordt verricht, behalve wanneer er een geldige reden is. Wie het in de *Masjid* verricht, voor hem is het geldig, maar hij is tegen de *Sunnah* ingegaan. Het hebben van meer dan één *Muṣallá* hangt af van de noodzaak.
16. De *Sunnah* is dat het gebed vóór de *Khuṭbah* [preek] wordt verricht.
17. In de eerste *Rakᶜah* zegt men zeven *Takbīrāt*, inclusief *Takbīratu-l-Iḥrām* [de openingstakbīr], vóór de recitatie. In de tweede *Rakᶜah* zegt men vijf *Takbīrāt*, exclusief *Takbīratu-l-Iḥrām*. Zie *Zādu-l-Maᶜād* (1/357).

Wat de *Dhikr* [gedenking] tussen de *Takbīrāt* betreft: dit behoort tot de praktijk van sommigen van *as-Salaf* [de vrome voorgangers]. Wie het doet, treft geen blaam, en wie het laat, treft geen blaam.

18. De recitatie in *Ṣalātu-l-ᶜĪdayn* [het gebed van de twee *ᶜĪd*-feesten] dient hoorbaar te zijn: luid en duidelijk.
19. Het behoort tot de *Sunnah* om, na *Sūrah al-Fātiḥah*, in de eerste *Rakᶜah Sūrah al-Aᶜlá* te reciteren en in de tweede *Sūrah al-Ghāshiyah*.

Soms mag hij, na *Sūrah al-Fātiḥah*, in de eerste *Rakʿah Sūrah Qāf* reciteren en in de tweede *Sūrah al-Qamar*.

20. Het is voor de *Khaṭīb* [preekgever] voorgeschreven om na het gebed *Khuṭbatayn* [twee preken] te houden, waarbij hij tussen beide zit.

Ibn Qudāmah heeft hierover overeenstemming overgeleverd in *al-Mughnī* (3/276), evenals Ibn Ḥazm in *al-Muḥallá* (5/82).

Ibn Qudāmah {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} zei: "*Wij kennen geen meningsverschil onder de moslims over het feit dat de Khuṭbah van al-ʿĪdayn na het gebed plaatsvindt, en dat zij bestaat uit Khuṭbatayn [twee preken], zoals de twee preken van Jumuʿah.*" Zie *al-Mughnī* (3/276-277).

Ibn Ḥazm {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} zei in *al-Muḥallá* (5/82), kwestie nr. 543: "*Wanneer de Imām opstaat, spreekt hij de mensen toe met Khuṭbatayn [twee preken], waarbij hij één keer tussen beide zit. Over dit alles bestaat geen meningsverschil.*"

21. Het is aanbevolen voor mannen en vrouwen om naar de *Khuṭbatayn* [twee preken] te luisteren.

22. Het slachten van de *Uḍāḥī* [offerdieren] op *ʿĪd al-Aḍḥá* begint na *Ṣalātu-l-ʿĪd* en eindigt bij zonsondergang op de dertiende dag.

23. Het is aanbevolen vrouwen tijdens de *Khuṭbah al-ʿĪd* aan te sporen om *Ṣadaqah* [liefdadigheid] te geven.

24. Het is aanbevolen zich op *ʿĪd al-Aḍḥá* te onthouden van eten en drinken totdat men terugkeert.

De *Ḥadīth* van Buraydah {رَضِـيَ ٱللَّهُ عَنْهُ} vermeldt:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَغْدُو يَوْمَ الْفِطْرِ حَتَّى يَأْكُلَ، وَلَا يَأْكُلُ يَوْمَ الْأَضْحَى حَتَّى يَرْجِعَ

"De Boodschapper van Allāh ﷺ ging op de Dag van al-Fiṭr niet naar buiten totdat hij had gegeten, en hij at op de Dag van al-Aḍḥá niet totdat hij terugkeerde."

Dit werd overgeleverd door *Aḥmad*, *at-Tirmidhī*, *Ibn Mājah*, *Ibn Ḥibbān*, *ad-Dāraquṭnī*, *al-Ḥākim* en *al-Bayhaqī*. Het werd authentiek verklaard door *Ibn al-Qaṭṭān* en *al-Albānī* in *Ṣaḥīḥ al-Jāmiᶜ* (4845) en in *al-Mishkāh* (1440).
(Imam) Aḥmad voegde toe:

فَيَأْكُلُ مِنْ أُضْحِيَّتِهِ

"Daarna at hij van zijn Uḍḥiyah."

Ash-Shawkānī {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} zei in *Naylu-l-Awṭār* (3/344), onder deze *Ḥadīth* in *Kitābu-l-ᶜĪdayn*: *"De wijsheid in het uitstellen van het eten op de Dag van al-Aḍḥá is dat het een dag is waarop de Uḍḥiyah en het eten ervan zijn voorgeschreven. Daarom werd voorgeschreven dat het verbreken van zijn onthouding van voedsel daarmee zou zijn. Ibn Qudāmah zei dit. Ibn al-Munīr zei: Zijn eten ﷺ vond, in elk van al-ᶜĪdayn, plaats op het wettelijk voorgeschreven tijdstip voor het geven van de liefdadigheid die specifiek is voor die dag. Op al-Fiṭr is dat vóór het naar buiten gaan naar de Muṣallá, omdat dat het voorgeschreven tijdstip is voor het geven van Ṣadaqatu-l-Fiṭr. Op al-Aḍḥá is dat na het slachten van de Uḍḥiyah."*

Abū Ibrāhīm zei: *"Het slachten ervan begint na Ṣalātu-l-ᶜĪd."*

Aṣ-Ṣanʿānī zei in *Subulu-s-Salām* (1/428), onder deze *Ḥadīth* in het hoofdstuk over *Ṣalātu-l-ʿĪdayn*: *"De Ḥadīth is bewijs voor de voorschrijving van eten op de Dag van al-Fiṭr vóór het gebed, en voor het uitstellen daarvan op de Dag van al-Aḍḥá tot na het gebed. De wijsheid hierin is dat, aangezien dit een uiting was van Allāh's eerbetoon aan Zijn dienaren door de Uḍāḥī voor hen voor te schrijven, het passender was om te beginnen met het eten daarvan, uit dankbaarheid aan Allāh {تَعَالَى} voor wat Hij hun schonk aan deze voorgeschreven daad van aanbidding, die het goede van deze wereld en de beloning van het Hiernamaals bijeenbrengt."*

Zie ook *Zādu-l-Maʿād* (1/356). Ibn Qudāmah beperkte dit, en Ibn ʿUthaymīn stemde met hem overeen, zoals in *ash-Sharḥu-l-Mumtiʿ* (2/361), waarbij hij vermeldde dat deze *Sunnah* geldt voor degene die een *Uḍḥiyah* heeft.

25. Het uitgaan van vrouwen, jonge ongehuwde vrouwen, menstruerende vrouwen en maagden naar de *Muṣallá* van *ʿĪd* is een benadrukte *Sunnah*. De menstruerende vrouwen dienen weg te blijven van de gebedsplaats zelf. De vrouw die geen *Jilbāb* [buitenkleed] heeft, dient door haar zuster uit haar *Jilbāb* gekleed te worden, dat wil zeggen: zij dient een *Jilbāb* van haar zuster te lenen.

26. Wanneer een vrouw voor *ʿĪd* naar buiten gaat, moet zij oppassen voor het aanbrengen van parfum of wierook, het tonen van iets van haar versiering, of het dragen van hoge hakken.

27. *Ṣalātu-l-ʿĪd* heeft geen *Adhān*, geen *Iqāmah* en geen oproep, noch door te zeggen: "*Ṣalātu-l-ʿĪd*, moge Allāh jullie belonen," noch door

te zeggen: "*aṣ-Ṣalātu Jāmiʿah* [kom bijeen voor het gebed]." Zie *Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd* (1147) en *Zādu-l-Maʿād* (1/356).

28. Het feliciteren met elk van *al-ʿĪdayn* is aanbevolen vanwege wat is gekomen van Jubayr b. Nufayr, wat *al-Ḥāfiẓ* als *Ḥasan* beoordeelde in *al-Fatḥ* (2/446). Het is ook gekomen van Abū Umāmah, en Imām Aḥmad beoordeelde de *Isnād* [keten van overlevering] ervan als goed. Zie *Tamāmu-l-Minnah* (pp. 354-356) van *al-Albānī* {رَحِمَهُ ٱللَّهُ}, *al-Mulakhkhaṣu-l-Fiqhī* van al-Fawzān, en *Wuṣūlu-l-Amānī bi-Uṣūli-t-Tahānī* van as-Suyūṭī {رَحِمَهُ ٱللَّهُ}.

29. Het is toegestaan, of aanbevolen, voor vrouwen om tijdens *ʿĪd* toegestane liederen met behoorlijke inhoud te zingen, de *Duff* te slaan en zich bezig te houden met onschuldig, toegestaan spel.

30. Het is toegestaan, of aanbevolen, voor mannen om tijdens *ʿĪd* zich bezig te houden met onschuldige, toegestane spelen, blijdschap te tonen en naar hun spelen te kijken, zoals in de *Ḥadīth* over het spel van de Abessijnen:

لِتَعْلَمَ يَهُودُ أَنَّ فِي دِينِنَا فُسْحَةً

"Opdat de Yahūd zullen weten dat er in onze religie ruimte is."

31. Het is aanbevolen kinderen naar *Ṣalātu-l-ʿĪd* mee te nemen wanneer zij zeven jaar of ouder zijn, en hun dient *Ṭahārah* [reiniging] en *Ṣalāh* [gebed] te worden onderwezen.

32. Sommigen van *Ahlu-l-ʿIlm* [de mensen van kennis] achtten *Ghusl* [ritueel bad] voor *ʿĪd* aanbevolen, zoals vermeld in *al-Mughnī* van Ibn Qudāmah (3/256), ed. at-Turkī; *al-Istidhkār* van Ibn ʿAbd al-Barr

(10/7); *ash-Sharḥu-l-Kabīr* in *Ḥanbalī Fiqh* (1/278); *Fiqhu-s-Sunnah* (1/71); *Naylu-l-Awṭār* van ash-Shawkānī (1/356); *Aḥkāmu-l-ʿĪdayn wa-ʿAshru Dhī-l-Ḥijjah* (p. 11) van Dr. ʿAbdullāh aṭ-Ṭayyār; *Naylu-l-Maʾārib* van al-Bassām (1/70-72); en *Zādu-l-Maʿād* (1/442).

Al-Bayhaqī overleverde met een authentieke keten dat Ibn ʿUmar {رَضِـيَ ٱللَّهُ عَنْهُمَا} *Ghusl* verrichtte op de dag van *ʿĪd* voordat hij naar buiten ging.

Adh-Dhahabī verklaarde het authentiek in *al-Muhadhdhab* (3/258). Zie ook het commentaar van Shuʿayb op *Zādu-l-Maʿād* (1/426).

33. Het is aanbevolen *Ṣalātu ʿĪdu-l-Fiṭr* uit te stellen zodat er meer tijd is voor het geven van *Zakātu-l-Fiṭr*, en *Ṣalātu ʿĪdu-l-Aḍḥá* vroeg te verrichten zodat er meer tijd is voor het slachten van de *Uḍāḥī.*

Van Yazīd b. Khumayr ar-Raḥabī, die zei: ʿAbdullāh b. Busr, de Metgezel van de Boodschapper van Allāh ﷺ, ging met de mensen naar buiten op een dag van *ʿĪd*, hetzij *Fiṭr* hetzij *Aḍḥá*. Hij keurde de vertraging van de *Imām* af en zei:

إِنَّا كُنَّا قَدْ فَرَغْنَا سَاعَتَنَا هَذِهِ، وَذَٰلِكَ حِينَ التَّسْبِيحِ

"Wij waren op dit uur van ons gewoonlijk al klaar, en dat was op het tijdstip van Tasbīḥ [gedenking van Allāh]."

Dit werd overgeleverd door Abū Dāwūd (1135), *Ibn Mājah* (1117), en al-Bukhārī haalde het *Muʿallaq* [zonder volledige keten] aan, met een stellige formulering. De *Isnād* ervan is authentiek. Al-Ḥākim verklaarde het authentiek, en adh-Dhahabī stemde met hem overeen in zijn *Talkhīṣ*.

An-Nawawī zei in *al-Khulāṣah*: *“De Isnād ervan is authentiek volgens de voorwaarde van Muslim.”*

Zie *Naṣbu-r-Rāyah* (2/211), *Irwāʾu-l-Ghalīl* (3/101), en het commentaar op *Jāmiʿu-l-Uṣūl* van ʿAbd al-Qādir al-Arnāʾūṭ (6/129).

34. De *Khaṭīb* behoort *ʿĪd al-Aḍḥá* vroeg te houden en *ʿĪd al-Fiṭr* uit te stellen.

35. Men behoort te voet naar de *Muṣallá* te gaan, zoals vermeld in *Zādu-l-Maʿād* (1/356) van Ibn al-Qayyim en *ash-Sharḥu-l-Mumtiʿ* (2/362).

36. De *Imām* behoort te bidden met een *ʿAnazah* [korte speer die als *Sutrah* wordt gebruikt] vóór zich wanneer de *Muṣallá* zich in een open ruimte bevindt. Zie *Zādu-l-Maʿād* (1/356). Al-Bukhārī {رَحِمَهُ ٱللَّٰهُ} plaatste in *Kitābu-l-ʿĪdayn* van zijn *Ṣaḥīḥ* de hoofdstuktitel: *“Hoofdstuk: Het plaatsen van de ʿAnazah of Ḥarbah vóór de Imām op de dag van ʿĪd.”* Zie ook *al-Irwāʾ* (504) en *Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd* (688).

37. De *Maʾmūm* [degene die de *Imām* in het gebed volgt] behoort *Takbīr* te verrichten op weg naar *Ṣalātu-l-ʿĪd* na *Ṣalātu-l-Fajr*, zoals vermeld in *Zādu-l-Maʿād* (1/356) en *ash-Sharḥu-l-Mumtiʿ* (2/362-363).

38. De *Imām* behoort zijn aankomst uit te stellen tot het tijdstip van het gebed, zoals vermeld in *Zādu-l-Maʿād* (1/356) en *ash-Sharḥu-l-Mumtiʿ* (2/363).

39. Wanneer men de *Muṣallá* bereikt, behoort men niets te bidden vóór *Ṣalātu-l-ʿĪd* en ook niet erna, zoals voorkomt in de twee *Ṣaḥīḥ*-verzamelingen van Ibn ʿAbbās {رَضِيَ ٱللَّٰهُ عَنْهُمَا}:

أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ صَلَّى يَوْمَ الْعِيدِ رَكْعَتَيْنِ، لَمْ يُصَلِّ قَبْلَهَا وَلَا بَعْدَهَا

“De Profeet ﷺ bad Rakʿatayn [twee gebedseenheden] op de dag van ʿĪd; hij bad niet vóór die twee en niet erna.”

Zie *Zādu-l-Maʿād* (1/356) en *ash-Sharḥu-l-Mumtiʿ* (2/381).

40. Men behoort zijn handen op te heffen bij iedere *Takbīrah*, vanwege de handeling van Ibn ʿUmar {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمَا}, zoals vermeld in *Zādu-l-Maʿād* (1/347) en *al-Mulakhkhaṣu-l-Fiqhī* van al-Fawzān (1/272).

41. De *Imām* behoort zijn *Khuṭbah* te beginnen met de lofprijzing van Allāh [*al-Ḥamd*]. Ibn al-Qayyim {رَحِمَهُ ٱللَّٰهُ} zei: “*Van hem ﷺ is in geen enkele Ḥadīth gedocumenteerd dat hij de Khuṭbatā-l-ʿĪdayn [de twee preken van al-ʿĪdayn] met Takbīr opende.*” Zie *Zādu-l-Maʿād* (1/360).

42. Hij behoort de *Khuṭbah* staand op de grond te houden, zonder *Minbar* [preekstoel].

43. De *Khaṭīb* behoort in iedere *ʿĪd* de *Khuṭbatayn* [twee preken] te houden, handelend naar datgene waarover de moslims overeenstemming hebben.

44. Als iemand komt voordat de mensen opstaan voor *Ṣalātu-l-ʿĪd*, behoort hij te zitten zonder *Rakʿatayn* [twee gebedseenheden] te bidden, tenzij *Ṣalātu-l-ʿĪd* in de *Masjid* wordt verricht. In dat geval bidt hij *Rakʿatayn* [twee gebedseenheden] voor *Taḥīyatu-l-Masjid* [het “groeten” van de moskee].

45. Het is niet toegestaan de dag van *ʿĪd* te vasten. Evenmin is het toegestaan *Ayyāmu-t-Tashrīq* te vasten, behalve voor degene die *al-Hady* [het offerdier van *Ḥajj*] niet kon vinden.

Van Nubayshah al-Hudhalī {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ}, die zei: De Boodschapper van Allāh ﷺ zei:

أَيَّامُ التَّشْرِيقِ أَيَّامُ أَكْلٍ وَشُرْبٍ وَذِكْرٍ لِلَّهِ

"De Dagen van Tashrīq zijn dagen van eten, drinken en gedenking van Allāh."

46. Het is aanbevolen de vrouwen met een afzonderlijk deel van vermaning toe te spreken tijdens de *Khuṭbatayn* [twee preken].

47. Wanneer ʿ*Īd* en *Jumuʿah* samenvallen, dan dient de *Imām* beide gebeden te verrichten. Wat anderen dan de *Imām* betreft, daarvoor geldt een nadere detaillering en uiteenzetting.

48. Het is aanbevolen *Takbīr* te verrichten met de bewoording die is overgeleverd van ʿUmar en Ibn Masʿūd {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمَا}, zoals overgeleverd door Ibn Abī Shaybah, met verdubbeling van de *Takbīr* [*Tashfīʿu-t-Takbīr*] of verdrievoudiging [*Tathlīthu-t-Takbīr*]. Dit is ook overgeleverd van Salmān al-Fārisī bij ʿAbd ar-Razzāq aṣ-Ṣanʿānī via een authentieke keten. Zie *Tamāmu-l-Minnah* (p. 356) en *al-Irwā*ʾ (3/125-126).

49. Het is aanbevolen dat de mensen na het gebed in hun rijen blijven, vanwege de *Ḥadīth* van Abū Saʿīd {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ}, die zei:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَخْرُجُ يَوْمَ الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى إِلَى الْمُصَلَّى، فَأَوَّلُ شَيْءٍ يَبْدَأُ بِهِ الصَّلَاةُ، ثُمَّ يَنْصَرِفُ، فَيَقُومُ مُقَابِلَ النَّاسِ، وَالنَّاسُ جُلُوسٌ عَلَى صُفُوفِهِمْ، فَيَعِظُهُمْ وَيُوصِيهِمْ وَيَأْمُرُهُمْ

"De Boodschapper van Allāh ﷺ ging op de Dag van al-Fiṭr en al-Aḍḥá naar de Muṣallá. Het eerste waarmee hij begon, was het gebed. Daarna wendde hij zich af en ging tegenover de mensen staan, terwijl de mensen in hun rijen zaten. Hij vermaande hen, gaf hun raad en beval hen."

50. Shaykh al-Fawzān vermeldde in *al-Mulakhkhaṣu-l-Fiqhī*, in het hoofdstuk over *al-ʿĪdayn* (1/208), dat er geen bezwaar is tegen het schudden van handen op *ʿĪd*.

51. Men behoort veel te doen aan de gedenking van Allāh [*Dhikru-l-Lāh*].

52. *ʿĪd al-Fiṭr* is één dag. *ʿĪd al-Aḍḥá* is vier dagen: *Yawm an-Naḥr* en de drie *Ayyāmu-t-Tashrīq*.

53. Wapens mogen niet gedragen worden op *ʿĪd*.

54. De *Khuṭbah* behoort kort te zijn, vanwege zijn ﷺ uitspraak:

إِنَّ طُولَ صَلَاةِ الرَّجُلِ وَقِصَرَ خُطْبَتِهِ مَئِنَّةٌ مِنْ فِقْهِهِ

"Voorwaar, de lengte van iemands gebed en de beknoptheid van zijn Khuṭbah zijn een aanwijzing voor zijn begrip."

Overgeleverd door Muslim (869) van ʿAmmār b. Yāsir {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ}.

55. Het is aanbevolen in de *Muṣallá* te blijven totdat de *Khaṭīb* de twee preken van *ʿĪd* beëindigt.

56. Men behoort thuis *Rakʿatayn* [twee gebedseenheden] te bidden nadat men van *Ṣalātu-l-ʿĪd* is teruggekeerd. Zie *Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ* (4859).

57. Het behoort niet tot de *Sunnah* om na *ʿĪd* in de *Muṣallá Rakʿatayn* [twee gebedseenheden] te bidden. Al-Albānī verklaarde dit

authentiek in *al-Irwā'* (631) en *Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd* (1051), en zei: *"Al-Bukhārī en Muslim hebben het overgeleverd."*

58. Men behoort *Iḥsān* [goedheid en voortreffelijkheid] te tonen aan de armen en behoeftigen en hun toestand na te gaan. Op *ʿĪd al-Fiṭr* gebeurt dit via *Ṣadaqatu-l-Fiṭr* en andere vormen van liefdadigheid, zoals de Profeet ﷺ de vrouwen aanspoorde om liefdadigheid te geven. Op *ʿĪd al-Aḍḥá* gebeurt dit via het vlees van de *Uḍāḥī* en geschenken, zoals Allāh zei:

فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

"Eet er dan van en voed de tevreden arme en de behoeftige vrager. Zo hebben Wij hen aan jullie dienstbaar gemaakt, opdat jullie dankbaar zullen zijn." [Sūrah al-Ḥajj 22:36]

59. Het is toegestaan om tijdens *Khuṭbatay-l-ʿĪd* [de twee preken van *ʿĪd*] te spreken wanneer daar behoefte aan is, anders dan bij *Jumuʿah*.

60. Als een man arriveert terwijl de *Khaṭīb* de *Khuṭbah* van *ʿĪd* houdt, is het aanbevolen dat hij gaat zitten en luistert. Wanneer de *Khaṭīb* zijn *Khuṭbah* beëindigt, staat hij op en bidt hij *Rakʿatayn* [twee gebedseenheden] van *ʿĪd*.

61. Shaykh Ibn ʿUthaymīn {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} werd gevraagd naar het oordeel over het omhelzen van elkaar tijdens *al-ʿĪdayn*. Hij antwoordde dat daar geen bezwaar tegen is, zoals te vinden is in *al-Kanzu-th-Thamīn fī Su'ālāt Ibn Sunayd li-Ibn ʿUthaymīn* (p. 49), vraag nr. 202.

62. Shaykh al-Islām Ibn Taymīyah {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} zei, zoals in *Majmūʿu-l-Fatāwá* (25/290): *"Het bijeenbrengen van mensen voor voedsel tijdens al-*

ʿĪdayn en Ayyāmu-t-Tashrīq is Sunnah, en het behoort tot de uiterlijke symbolen van islam [Shaʿāʾiru-l-Islām] die de Boodschapper van Allāh ﷺ voor de moslims heeft ingesteld."